

DE DEONTOLOGISCHE CODE

1. Loyaliteit

De personeelsleden oefenen hun ambt op een loyale wijze uit. Dit betekent trouw aan en respect voor de democratische instellingen en voor bestaande regelgeving. Verder dient het personeelslid de doelstellingen van het gemeentebestuur als een gezamenlijke opdracht te onderschrijven.

Ambtenaren vertolken steeds op een loyale manier de beleidsbeslissingen van het bestuur, b.v. naar de burger toe, ook als zij een andere mening hebben. Zij hanteren een professionele en objectieve attitude, zowel naar de politici van de diverse politieke partijen als naar de bevolking. Politici zijn op hun beurt loyaal aan de gemeentelijke organisatie.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

- Elk personeelslid zet zich ten volle in om de doelstellingen, aangegeven door de beleidsverantwoordelijken en management, te realiseren. Hij/zij voert beslissingen snel en efficiënt uit en streeft naar een constructieve manier van samenwerken (teamvorming). De loyaliteit ten opzicht van een leidinggevende is echter niet absoluut. Opdrachten die indruisen tegen een hogere rechtsorde, de mensenrechten of tegen strafrechtelijke bepalingen worden niet uitgevoerd. Het personeelslid brengt de leidinggevende op de hoogte van de onverenigbaarheid.
- Elk personeelslid werkt constructief en met kennis van zaken mee aan de voorbereiding en de evaluatie van het beleid. Adviezen en voorstellen worden op een precieze, volledige en praktische voorstelling van de feiten geformuleerd. Zodra het gemeentebestuur een beslissing genomen heeft, voert elk personeelslid die uit met in acht name van de geldende regelgeving.
- Elke leidinggevende schakelt de juiste medewerker in op de juiste plaats. Zij geven hun medewerkers de nodige ruimte en middelen om de doelstellingen te bereiken. Diensthoofden en leidinggevendens motiveren, coachen en sturen hun medewerkers. Verder evalueren zij op een consequente en eerlijke manier;

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

- Rechtmatig en correct genomen beslissingen van de gemeentelijke administratie, worden door de politici verdedigd t.o.v. derden.

2. Objectiviteit en correctheid

Het is onontbeerlijk dat het gemeentepersoneel en politici neutraal, objectief, en dus onpartijdig te werk gaan. Zo alleen kan het onderliggende vertrouwen verder groeien en wordt de meest solide basis voor een open en eerlijke communicatie gelegd.

Verder is het belangrijk dat elk personeelslid correctheid als richtsnoer neemt bij zijn of haar taakuitoefening. Dat houdt eerlijkheid in en ook respect in de omgang met anderen en respect voor anderen.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

- De werkuren die op de individuele functies van toepassing zijn, moeten worden gerespecteerd zoals ze zijn vastgelegd in de uurroosters. Het werk wordt onmiddellijk aangevat en men stopt niet vroeger dan voorzien. Tijdens de diensturen dienen personeelsleden zich volledig aan hun job te wijden en worden enkel die taken uitgevoerd die door de werkgever zijn opgedragen. Er wordt geen ongeoorloofd gebruik gemaakt van materiaal van het gemeentebestuur voor privé-doeleinden.
- De objectiviteit van normale procedures en termijnen, die van toepassing zijn op de behandeling van een dossier, aanvraag, klacht,... worden steeds, ongeacht de wijze waarop de vraag bij de ambtenaar terecht komt, toegepast. De te doorlopen stappen en daarmee samenhangende timing, worden duidelijk meegegeven aan de burger.
- Voorkennis van mogelijke toekomstige overheidsbeslissingen worden niet meegedeeld aan derden. De personeelsleden gebruiken deze voorkennis ook niet om zichzelf materieel te verrijken.
- De personeelsleden mogen, zelfs buiten hun ambt, noch rechtstreeks noch via een

tussenpersoon, giften, beloningen of enig ander voordeel dat verband houdt met hun ambt, vragen, eisen of aannemen. Indien men n.a.v. b.v. een presentatie op een studiedag, een geschenk krijgt aangeboden, dient de leidinggevende hier steeds van op de hoogte gebracht.

- Men is niet corrupt of frauduleus. Vermoedens van fraude of corruptie worden onmiddellijk doorgegeven aan de gemeentesecretaris of indien het deze laatste betreft aan het college van burgemeester en schepenen.
- Elk personeelslid toont respect in het contact met andere personeelsleden, burgers of contactpersonen. Ongewenst seksueel gedrag is verboden. Verder is het verboden om tijdens de diensturen in het bezit of onder invloed te zijn van alcohol of andere drugs.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

- Politici moeten aan de personeelsleden de ruimte geven hun opdrachten waar te maken. Hierbij moeten ze oog hebben voor de technische en inhoudelijke kennis van het gemeentepersoneel.
- Politici moeten de inbreng van personeelsleden bij de beleidsvoorbereiding stimuleren (aandacht voor het responsabiliseren van ambtenaren).
- Uit directe contacten met de burger kunnen vragen om informatie of dienstverlening voortvloeien. Deze mogen echter niet leiden tot voorkeursbehandeling of onregelmatige beslissingen. Het bespoedigen van het ene dossier houdt immers automatisch het vertragen van de behandeling van een ander dossier in.
- De politici brengen de burger op de hoogte van de werking van het afgesproken klachtenbehandelingssysteem en geven de klacht door aan de bevoegde ambtenaar voor registratie en opvolging.

3. Spreekrecht en spreekplicht

De personeelsleden hebben spreekrecht ten aanzien van derden met betrekking tot de feiten waarvan zij kennis hebben uit hoofde van hun ambt. Feitelijke informatie moet daarbij steeds correct, volledig en objectief worden gepresenteerd. Wie een eigen standpunt of kritiek op de overheid formuleert, maakt duidelijk dat hij of zij in eigen naam spreekt.

Personeelsleden hebben spreekplicht aan diegene die hierom verzoekt (in het kader van de wetgeving op de openbaarheid van bestuur). Het is echter de gemeentesecretaris die voorafgaand een beslissing neemt of aan een verzoek kan worden voldaan en dit op basis van enkel wettelijke bepalingen. Verder hebben de personeelsleden spreekplicht wanneer zij nalatigheden, misbruiken of misdrijven vaststellen.

Onder voorbehoud van de toepassing van de regelgeving inzake openbaarheid van het bestuur is het voor personeelsleden verboden feiten bekend te maken die betrekking hebben op:

- De veiligheid van het land;
- De bescherming van de openbare orde;
- De financiële belangen van de overheid;
- Het voorkomen en het bestraffen van strafbare feiten;
- Het medisch geheim;
- Het vertrouwelijk karakter van commerciële, intellectuele en industriële gegevens;
- Het vertrouwelijk karakter van de beraadslagingen.

Het is verboden feiten bekend te maken als de bekendmaking ervan een inbreuk vormt op de rechten en de vrijheden van de burger, in het bijzonder op het privé-leven. Dit geldt eveneens voor personeelsleden die hun ambt beëindigd hebben.

Politici en ambtenaren brengen respect op voor elkaars standpunten en respecteren elkaars spreekrecht en spreekplicht.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

- Ambtenaren hebben het recht om met collega's, leidinggevenden en beleidsverantwoordelijken informatie uit te wisselen, ideeën te toetsen en hun standpunten te verdedigen.
- Bij onregelmatigheden of strafrechtelijke misdrijven geldt de spreekplicht en wordt het

diensthoud of leidinggevende op de hoogte gebracht. Betreft het een strafrechtelijk misdrijf door de leidinggevende, dan wordt de secretaris ingelicht. Wanneer de secretaris zelf de onregelmatigheid of het strafrechtelijk misdrijf stelt, wordt de procureur des Konings verwittigd.

- Wanneer personen van de pers contact opnemen over dienstzakegelegenheden, verwijst men hen door naar de gemeentesecretaris of de informatieambtenaar. Dit neemt niet weg dat men t.o.v. de pers een persoonlijk standpunt kan vertolken, waarbij men duidelijk maakt dat men spreekt uit eigen naam.
- Elk personeelslid heeft als privé-persoon recht op vrije meningsuiting. Men mag zich net als ieder ander kritisch uitlaten over alle openbare zaken. De grens ligt daar, waar het niet meer duidelijk is of men als privé-persoon of als personeelslid spreekt, waar men negatieve dingen zegt over de gemeente zonder dat men deze zaken eerst binnen de eigen organisatie heeft trachten te verbeteren en waar men geheime informatie aan anderen prijsgeeft.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

- Politici kunnen informatie van burgers ontvangen en dit aan het gemeentebestuur doorgeven, of openbare informatie van en over de gemeente aan burgers verstrekken.
- Als politicus gaat men zorgvuldig en correct om met informatie waarover men beschikt vanuit het ambt. Men verstrekt geen geheime of vertrouwelijke informatie aan externen.

4. Professionalisme

Van ambtenaren en politici wordt professionalisme verwacht.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

- Personeelsleden ondersteunen de politici bij de beleidsvoorbereiding en staan in voor de beleidsuitvoering. Ze zorgen ervoor dat er mechanismen worden uitgewerkt die toelaten het gevoerde beleid te evalueren en daar waar nodig bij te sturen.
- Van leidinggevend wordt een coachende en situationele leiderschapstijl verwacht.
- Van alle personeelsleden wordt verwacht dat ze zich d.m.v vorming en zelfstudie permanent op de hoogte houden van ontwikkelingen, regelingen, ... die relevant zijn voor hun beroepsuitoefening.
- Onderlinge samenwerking en informatie-uitwisseling wordt door alle ambtenaren consequent toegepast. Samenwerken betekent dat de inspanningen richten op het gezamenlijke belang van de afdeling, dienst, team, de gemeente, met het oog op een zo goed mogelijk resultaat.
- Ieder personeelslid neemt zijn taak serieus op en gedraagt zich als een 'goede huisvader' in die zin dat men zuinig omgaat met de financiële middelen. Ieder personeelslid getuigt van voldoende inzet, discipline en initiatief.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

- Van de politici wordt verwacht dat zij voldoende lange termijn-denken aan de dag zullen leggen en zich boven de kleine dagdagelijkse praktijk kunnen stellen om de noodzakelijke strategische visievorming tot stand te kunnen brengen en een strategisch beleid daadwerkelijk gestalte te geven.
- Politici maken voldoende tijd vrij om hun mandaat uit te oefenen. Ze plegen op geregelde tijdstippen overleg met de leidinggevende personeelsleden waarbij ze de nodige sturing geven op vlak van de beleidsuitvoering en samen met de leidinggevende instaan voor de voortgangsbewaking en evaluatie van het te voeren beleid.

5. Klantgerichtheid

Politici en ambtenaren laten in hun handelen steeds het algemeen belang boven het particulier belang primeren. Het is immers hun gezamenlijk doel om een kwaliteitsvolle en burgergerichte organisatie na te streven, wars van individueel favoritisme.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

- Burgers, klanten, leveranciers,... moeten erop kunnen rekenen dat zij in gelijke gevallen gelijk behandeld worden en dat het algemeen belang voorop staat. Geen discriminatie van ras, leeftijd, geloofsovertuiging, geslacht of politieke overtuiging.
- Men laat altijd aan de klanten weten wie men is; men maakt zichzelf met naam en functie bekend en is goed bereikbaar voor de klant. Daarnaast spreekt men heldere taal en schrijft men teksten die iedereen begrijpt. Als men informatie geeft vertelt men alles wat ter zake doet, correct en objectief.
- Bij de behandeling van individuele dossiers, aanvragen,... wordt steeds het algemeen belang afgewogen t.o.v. het individueel belang.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

- Bij hun optreden in en buiten het gemeentebestuur en in hun contacten met individuen, groepen en instellingen geven de politici voorrang aan het algemeen belang boven het individueel belang en vermijden ze elke vorm van belangenvermenging.
- Men verwijst de burgers met individuele dossiers door naar de bevoegde gemeentelijke diensten, tenzij men hierin een eigen en specifieke bevoegdheid heeft.
- Men mengt zich niet in individuele dossiers (bv individuele personeelsaangelegenheden) tenzij men een specifieke bevoegdheid heeft.
- Politici kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie: zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te krijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

6. Wettelijke correctheid

In de samenwerking tussen politici en ambtenaren worden de wettelijke, reglementaire regels en lokale organisatieregels en afspraken gerespecteerd en nageleefd. Loyaliteit t.a.v. bestuur en bestuurders mag niet verward worden met het langs zich neerleggen van regels die juist bedoeld zijn om overheden beter en kwaliteitsvoller te laten functioneren.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

- Personeelsleden dienen altijd te handelen in overeenstemming met de richtlijnen, wetten, decreten, reglementen en verordeningen die van toepassing zijn op het grondgebied van Bocholt.
- Vragen van het beleid worden steeds getoetst aan de geldende wettelijke, reglementaire en lokale organisatieregels. Indien de vraag in strijd is met deze regels, dient het betrokken personeelslid het betreffende bestuurslid hiervan op de hoogte te brengen.
- De hoedanigheid van personeelslid is onverenigbaar met elke activiteit die het personeelslid zelf of via een tussenpersoon verricht en daardoor de ambtsplichten niet kunnen worden vervuld, de waardigheid van het ambt in het gedrang komt, de eigen onafhankelijkheid wordt aangetast en / of een belangenconflict ontstaat.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

- Politici dienen altijd te handelen in overeenstemming met de richtlijnen, wetten, decreten, reglementen en verordeningen die van toepassing zijn op het grondgebied van Bocholt.
- Politici engageren zich ertoe om geen vragen tot dienstverlening aan ambtenaren te richten wanneer deze ingaan tegen de vastgestelde regels.

